

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-11-12

Diarienummer:
SCN-2024-00854

Handläggare:
Andreas Falk

Svar på motion om att införa det brottsförebyggande programmet "Rätt kurva" i Uppsala från Ehsan Nasari (C) och Sofia Andersson (M)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** uppdra till kommunstyrelsen att utreda förutsättningar för ett införande av programmet "Rätt kurva", samt
2. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Ehsan Nasari (C) och Sofia Andersson (M) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 januari 2024 att Uppsala kommun ska verka för att det brottsförebyggande programmet "Rätt Kurva" startas upp i Uppsala.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och socialförvaltningen. Synpunkter har inhämtats från Polisen.

Föredragning

Uppsala kommun har ett pågående och långsiktigt arbete för att förebygga att ungdomar dras in i kriminalitet. En viktig del av detta är den förebyggande samverkansmodellen SSPF (samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid). Modellen används i syfte att identifiera och kartlägga ungdomar i riskzon för kriminalitet, missbruk och normbrytande beteende i högstadieskolor. Just SSPF-samverkan är också en förebyggande arbetsmetod som Socialstyrelsen

rekommenderar. Utöver det ovan nämnda arbetet finns också Polismyndighetens arbete med att införa så kallade BOB-råd, som står för Barn i organiserad brottslighet.

Den samverkan som finns i Uppsala fungerar väl, inte minst tack vare den goda kännedom om ungdomar i riskzon för kriminalitet, som finns hos såväl polisen som övriga samverkande delar. Polisen framför att fler grova brott kunnat förhindras i Uppsala tack vare detta. Samtidigt finns nationella utmaningar kring grovt kriminella personers rekrytering av ungdomar. Ungdomarna rekryteras ofta för att begå brott på andra platser i landet än där man är bosatt. Grova brott som har begåtts i Uppsala har utförts av ungdomar från kommuner där samverkan inte är lika väl fungerande.

Det långsiktiga förebyggande arbetet med ungdomar i riskzon för kriminalitet pågår redan för fullt. En utmaning i detta för polisen är att resurssätta arbetet för att kunna hålla i och hålla ut. Från polisens håll har man framfört att "Rätt kurva" skulle kunna vara ett bra komplement till metoder man redan arbetar med, eftersom arbetet riktar sig mot barn och unga i åldern 8–15 år, det vill säga innan man är straffmyndig. Det skulle ge en möjlighet att nå fram till ungdomar och barn längre ner i åldrarna.

Socialförvaltningen är positivt inställda till ett införande av programmet "Rätt kurva", och bedömer att det bör vara lätt att införa som ett komplement till det befintliga arbete och samverkan som finns inom SSPF, och det är viktigt att samtliga parter i det befintliga samarbetet också finns representerade i arbetet med "Rätt kurva".

Socialförvaltningen arbetar redan med samtycke i SSPF och även familjestöd är ofta påkopplat. I "Rätt kurva" är man mer sammankopplade med skolan och skolframgång är ett viktigt mått. Polis gör också tydliga inspel till familj om oro för att åstadkomma helhetsbilden. Det är viktigt att utbildningsförvaltningen och skolan är med då skolframgång är enskilt viktigaste skyddsfaktorn. Programmet "Rätt kurva" skulle kunna fungera som ett komplement till befintliga modeller i Uppsala kommun, men förutsättningarna för detta bör utredas vidare innan beslut tas i frågan.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 12 november 2024
- Bilaga 1, motion om att införa det brottsförebyggande programmet "Rätt kurva" i Uppsala från Ehsan Nasari (C) och Sofia Andersson (M)

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Motion om att införa det brottsförebyggande programmet "Rätt Kurva" i Uppsala

Uppsala och Sverige står just nu inför svåra utmaningar. Uppsala ska vara en trygg kommun både i hemmet som på offentliga platser i såväl staden som kommunens mindre orter. Så ser det inte ut i dag.

Det pågår ett gängkrig mitt ibland oss. Minderåriga lejs att agera barnsoldater på gängens slagfält, på våra gator och torg, i bostadsområden och hem. Många gånger börjar kriminaliteten redan i mellanstadiet med vakthållning och kuriruppdrag åt äldre gängkriminella som lockar med status, pengar och att få ingå i ett sammanhang. Polisen bedömer i dag att så många som tre barn dagligen rekryteras till de kriminella gängen. Att stoppa nyrekryteringen av unga borde alltså vara samhällets kanske mest prioriterade uppgift just nu.

För att lyckas med det och bryta den negativa trenden behöver vi sätta in systematiska förebyggande insatser redan från förskolan med fokus på de familjer där det finns riskfaktorer. Uppsala kommuns medarbetare gör redan idag ett fantastiskt jobb. Nu behöver de förutsättningarna att kunna göra ännu mer och jobba än mer långsiktigt. Samverkan är i det här fallet a och o.

Ett framgångsrikt koncept är den tyska modellen "Rätt Kurva". Det är ett långsiktigt brottsförebyggande program för samverkan mellan polis, socialtjänst, näringsliv och civilsamhälle. Programmet har ett unikt angreppssätt då man inte bara fångar upp barnen som är i riskzon utan även involverar deras familjer. I Sverige har Polismyndigheten genom NOA tagit initiativet att implementera och utveckla arbetssättet i Göteborg Nordost, Linköping och Södertälje. Modellen utvärderas också löpande via ett forskningsprojekt vid Göteborgs universitet.

Modellen bygger på att Polismyndigheten samverkar tätt med socialtjänsten i ett "Rätt Kurva-team". Det nära samarbetet syftar till att förebygga nyrekrytering av barn till kriminalitet. Polisen och socialtjänsten väljer efter ett system med varningsfaktorer tillsammans ut de barn som visar starka tecken på att befinna sig i riskzonen för grov kriminalitet. Barnen och familjen erbjuds därefter det brottsförebyggande programmet "Rätt Kurva". Programmet är helt frivilligt och utan kostnad för familjen.

Erfarenheterna från Tyskland är goda och den svenska polisen är mycket hoppfull inför pilotprogrammen i Göteborg, Linköping och Södertälje. Allt tyder på att "Rätt Kurva" är ett kraftfullt brottsförebyggande instrument. Därför borde Uppsala sträva efter att projektet implementeras även här.

Vår kommun har drabbats särskilt hårt av gängkriminaliteten det senaste året. Detta måste bli en väckarklocka, ett startskott för att utveckla våra metoder och samarbeten till dess att de ger resultat, att inga unga dras ned i kriminalitet.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar

att Uppsala kommun ska verka för att det brottsförebyggande programmet "Rätt Kurva" startas upp i Uppsala.

Ehsan Nasari (C)
Sofia Andersson (M)
24-01-29